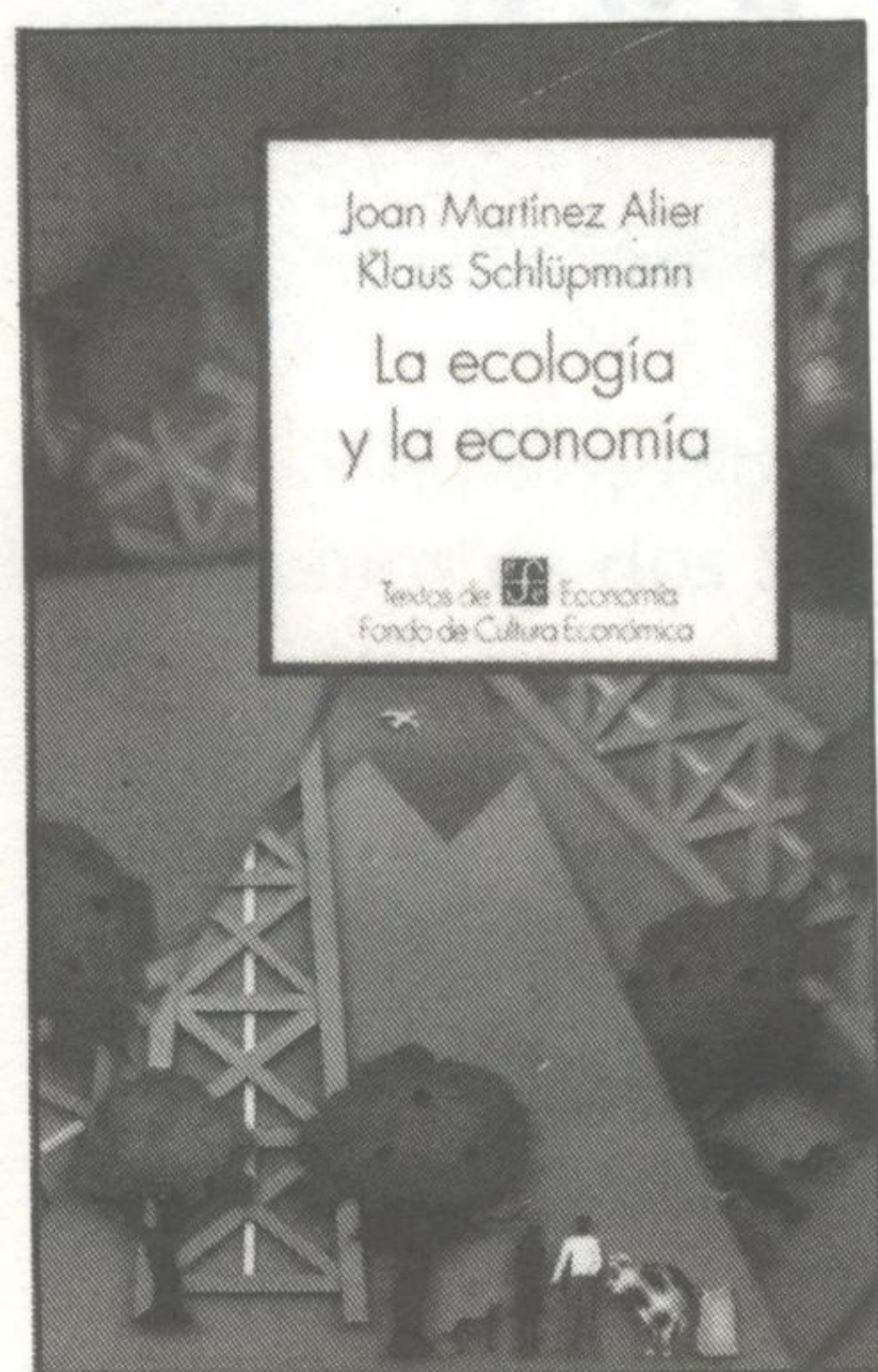

MONTES E INDUSTRIA

PRADA BLANCO, Albino, Montes e industria. O circuito da madeira en Galicia, Fundación Caixa Galicia, Vigo, 1991

Apesar da súa oportunidade, xa que aparece nun momento en que o debate do Plan Forestal sitúa o tema do monte nun primeiro plano da actualidade, non estamos perante un libro de ocasión, senón mais ben perante un traballo sério e rigoroso, destinado a durar. Un traballo que, por primeira vez, integra na análise todos os elementos que interveñen no que él mesmo denomina o circuito da madeira, é dicir desde a silvicultura até os últimos chanzos do proceso de transformación. Esa visión global é a que lle permite chegar a un diagnóstico dos principais problemas do sector e implícitamente a indicar os vieiros polos que estes atoparían solución.

O libro comeza analizando a historia recente do sector forestal, relacionando gran parte dos problemas actuais -incendios inclusive- coa perda forzada da tradicional funcionalidade do monte e cos obxectivos exclusivamente lignícolas que se lle asignan. Analiza á seguir os usos e a propiedade actual do monte a traveso do estudio comparativo dos mais recentes inventarios forestais, para pasar logo ao estudo das cadeas produtivas da madeira, da produción e consumo de cada unha delas e dos problemas estruturais que presentan. Inclúese un

importante apartado sobre o mercado e os prezos da madeira, onde se demostra como aquel tende a reforzar os comportamento esquiladores tendentes á percura da rendibilidade a curto prazo e a reforzar a conducta absentista dos propietarios, e concluí o libro situando o circuito galego da madeira no seu contexto español e europeo, capítulo este último de extremo interese no que se examina a asimetría entre o circuito galego e o europeo da madeira e o papel que Galiza cumpre como xeradora dos produtos mais pobres en creación de valor e emprego.

Sendo o libro de Albino Prada un libro de economía, é unha ferramenta de traballo básica para calquera persoa que se interese polos problemas forestais desde un punto de vista ecolóxico. ¿Por qué?, pois porque fornece os datos e as análises precisas para intervir nun ámbito no que a carón dunha política conservacionista é preciso tamén ofrecer alternativas económicas viáveis que permitan compaxinar a defensa ambiental co aproveitamento económico do monte. E ademais, e iste é desde o punto de vista dun ecoloxismo rigoroso, o principal interese do libro, o autor demostra palmariamente que o desastre ecolóxico que ocasiona a lignicultura en Galiza non ten como contrapartida o aumento da riqueza do país nen siquera no curto prazo. Que polo tanto, non só desde un punto de vista estritamente ecolóxico, senón tamén desde un punto de vista rigorosamente técnico-económico un modelo forestal baseado en eucaliptus e coníferas debería ser desbotado.

LA ECOLOGÍA Y LA ECONOMÍA

MARTINEZ ALIER, JOAN, La ecología y la economía, México, Fondo de Cultura Económica, 1991

O libro de Joan Martínez Alier é unha ajuda tanto ao coñecemento da ciencia económica como á elaboración de alternativas de desenvolvemento posibles e respetuosas coas condicións ecosistémicas.

A crítica à economía convencional que o libro realiza centra-se no tratamento que esta dá aos efectos de longo alcance no uso de recursos esgotáveis e na contaminación. A lógica do mercado, onde toda asignación de recursos vai acompañada dum intercambio, non é válida para establecer unha asignación intergeracional de recursos esgotáveis e/ou insercións no medio ambiente com efectos duradouros. Como os posibles beneficiários ou perxudicados por esses efectos de longo prazo aínda non nascerom, non podem emitir as súas preferencias e, polo tanto, fica invalidada a asignación realizada a través do aparello conceptual da economía convencional. Dínos Martínez Alier que só mediante a incorporación de criterios éticos podemos realizar unha asignación racional.

Despois de relativizar a importancia dos modelos económicos vigentes e dominantes, a economía ecolóxica, disciplina na que há que enquadrar o libro de Alier, identifica a economía co estudo do fluxo de enerxía e materiais nos ecosistemas onde viven homes e mulleres. Isto é, sem tomar en conta as raíces físicas do proceso económico, dificilmente poderemos elaborar modelos de comprensión da realidade e alternativas de desenvolvementos sustentáveis no longo prazo. A valía do traballo de Alier radica na recuperación dos ensinamentos de diversos científicos, sobre todo naturais, para construír científicamente as bases dumha utopía ecolóxica: isto é, compatibilizar o desenvolvemento económico coa organización e as leis que informan ao funcionamento dos sistemas ecolóxicos, onde, necesariamente, vai-se desenvolver a vida.

O traballo de Alier é, tamén, un manifesto contra da desigualdade reinante nas relacións económicas e sociais. Non só as diferencias no uso e degradación da enerxía entre persoas e territorios, senom tamén o fomento das actividades altamente intensivas na utilización de recursos naturais esgotáveis e altamente contaminantes, som consecuencia da existencia histórica do mercado xeralizado e da súa ética depredadora. Fronte a esta situación de dominio e destrución, Alier prantexa novas formas de vida colectiva como modelos igualitarios de reprodución económica para todo o mundo.

Por último o libro acerca-nos aos movementos sociais de defensa dumha "economía moral" e dumha "economía ecolóxica" que se resistem á mercantilización dos ecosistemas e apostam por unha gestom comunitaria dos mesmos; e leva-nos a apreciar a virtualidade da persistencia das economías agrícolas onde a forza de traballo segue a ser abundante (o noso país pode ser un exemplo) debido á utilización primordial de recursos renováveis. A defensa da agricultura intensiva em traballo vem motivada só polo elevadísimo consumo de recursos non renováveis por parte dalgunha gente, nalgumas áreas, e com fins principalmente nom agrícolas.

Em resumo, partir da dependencia que as actividades económicas tenhem do entorno, identificar os efectos a longo prazo das mesmas e tender face modelos de desenvolvemento igualitarios som as principais proposicións do libro comentado. Livro recomendável a todos aqueles preocupados pola sinrazom dominante que destrue, em aras "do progreso", o capital armazenado ao longo do tempo.